

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Beleid

Onderwerp:

Eigen bijdrage Wmo

Notagegevens

Bestuursorgaan	:	B-en-W 24-10-2023
Notanummer	:	2023-933
Datum	:	24-10-2023
Programma	:	08 - Meedoen
Portefeuillehouder	:	Wethouder Wijnhoud, Wethouder De Geest,
Bijlage(n)	:	

Parafering

19-10-2023: Programmamanager Meedoen (Welzijn, Zorg en Sport)19-10-2023: Programmamanager20-10-2023: Wethouder23-10-2023: Wethouder

Agendering

* 20-10-2023: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

26-10-2023

B & W d.d.: 24-10-2023

Besluit

1. In te stemmen met het voorstel om kwijtschelding verlenen voor de eigen bijdrage Wmo voor huishoudens met een inkomen tot 110% van het minimuminkomen voor de jaren 2024 en 2025
2. De raad voor te stellen het budget bijzondere bijstand CAK €100.000,- te herschikken van programma Inkomensvoorziening & arbeidsmarkt naar programma Meedoen ter dekking van de lagere inkomsten eigen bijdrage CAK in 2024 en 2025
3. Het raadsvoorstel en ontwerp-raadsbesluit vast te stellen
4. De stukken aan te bieden aan de raad
5. Vooruitlopend op het raadsbesluit het CAK opdracht te geven om de kwijtschelding eigen bijdrage voor de gemeente Deventer voor te bereiden voor het jaar 2024 en 2025
6. In 2024 en 2025 bij de 3e kwartaalrapportage de herschikking te actualiseren op basis van de informatie vanuit het CAK
7. Bij de Voorjaarsnota 2025 een structureel voorstel voor te leggen voor 2026 en volgende jaren op basis van analyse van de gevolgen in 2024 en 2025

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Inleiding en probleemstelling

De ambitie van de gemeente Deventer is dat inwoners kunnen rondkomen en meedoen. Zonder dat zij stress ervaren van geldzorgen en schulden. Dit staat beschreven in het beleidskader Inzet op ondersteuning en geldzorgen (minimaregelingen en schuldhelpverlening) uit 2022. Speerpunten uit dit plan zijn onder meer: het proactief bereiken van inwoners om geldzorgen te voorkómen

en het zorgen voor passende regelingen (zoals verstrekken bijzondere bijstand) die gericht zijn op het wegnemen van geldzorgen en het bevorderen van meedoen in de samenleving.

Situatieschets

Alle inwoners met een maatwerkvoorziening Wmo betalen € 19,- per maand eigen bijdrage aan het Centrale Administratie Kantoor (CAK; zgn. abonnementstarief). De eigen bijdrage is bepaald in de wet maar gemeenten hebben de mogelijkheid om de CAK bijdrage voor minima kwijt te schelden. De stand per 1 april 2023 is: 4.553 huishoudens ontvangen WMO zorg waarvoor een eigen bijdrage is verschuldigd, daarvan ontvangen 873 huishoudens vrijstelling (dit zijn vooral gehuwden waarvan 1 partner jonger is dan de AOW-leeftijd) en 3.680 huishoudens zijn eigen bijdrage plichtig.

In het jaar 2022 is een bedrag van € 775.000 aan eigen bijdrage CAK ontvangen door de gemeente, betaald door gemiddeld 3.399 huishoudens. De uitvoeringskosten voor het beoordelen en verstrekken van Bijzondere Bijstand (BB) voor de eigen bijdrage van het CAK in 2022 bedroegen ca. € 42.000,- en de kosten bijzondere bijstand waren ca. €100.000,-.

In 2023 zien we een lichte stijging naar 3.693 huishoudens die CAK bijdrage betalen en de te verwachten inkomsten zullen stijgen naar bijna 8 ton. Vanaf 2024 bedraagt de eigen bijdrage CAK €20,60 per maand (stijging met 8,4%). Op basis van het VNG voorspelmodel verwachten we een jaarlijkse stijging van 2% van het aantal personen. Ook bijbehorende uitvoeringskosten voor het beoordelen en verstrekken van bijzondere bijstand voor de eigen bijdrage CAK en de kosten voor de bijzondere bijstand zelf nemen bij gelijkblijvend beleid toe tot ca.€ 161.000,- in 2024.

Inwoners betalen de eigen bijdrage aan het CAK. Vervolgens kunnen inwoners met een laag inkomen weer bijzondere bijstand (BB) aanvragen om deze kosten vergoed krijgen. Resultaat is dat inwoners langs meerdere loketten moeten. Daarnaast is geconstateerd dat een groot deel van de inwoners de bijzondere bijstand niet aanvragen, terwijl ze er wel recht op hebben. Mede in het kader van de doelstellingen die de gemeente heeft ten aanzien van integrale dienstverlening is op grond van deze analyse het volgende voorstel opgesteld.

Voorstel tot kwijtschelding eigen bijdrage minima, proefperiode 2024/2025

Het voorstel is om voor de jaren 2024 en 2025 kwijtschelding te verlenen voor de eigen bijdrage Wmo voor huishoudens met een inkomen tot 110%, vanuit de ambitie om mensen met geldzorgen op korte termijn te ondersteunen. We zien dat een toenemende groep met (te) weinig moet rondkomen en dat het huidige demissionaire kabinet daarvoor op korte termijn maar beperkt middelen vrijgemaakt. De verwachting is dat in 2026 het systeem eigen bijdrage Wmo weer verandert (afschaffing abonnementstarief) en dat het volgende kabinet werk gaat maken van de uitkomsten van het rapport 'Een zeker bestaan'. Dus het goed inregelen van het vergoeden van de eigen bijdrage Wmo voor mensen met een laag inkomen heeft vanuit het Rijk de aandacht en zal 'work in progress' blijven. Op de korte termijn bieden bestaande regelingen echter nog te weinig perspectief.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Geldzorgen voorkomen en bevorderen van meedoen in de samenleving.

Kader

Betrokken partijen en participatie

Het proces is afgestemd met het CAK.

Argumenten voor en tegen

Voor

Het verlenen van kwijtschelding van de eigen bijdrage CAK is een goede manier om te bewerkstelligen dat inwoners ontvangen waar ze recht op hebben, bureaucratie te voorkomen en ook intern een efficiencyslag te maken. Dit past volledig in de missie van het sociaal domein: integraal en programma overstijgend werken ten dienste van de inwoner en het realiseren van de doelstellingen van Inzet op ondersteuning en geldzorgen (IOG). De kosten (of beter gezegd: minder inkomsten) zijn aanzienlijk maar kunnen voor de proefperiode 2024 en 2025 worden gedekt vanuit de programma's 7 en 8.

Het is een uitwerking van het beleidsplan Inzet op ondersteuning en geldzorgen: inwoners pro actief benaderen en bereik van minimaregelingen vergroten.

Een steeds grotere groep heeft moeite met rondkomen. Dit vraagt structurele oplossingen op landelijk niveau. Met onder andere de val van het kabinet zijn deze wijzigingen (o.a. nieuwe Participatiewet) op de langere baan geschoven. De voorgestelde aanpak is een manier om op korte termijn direct iets te doen voor inwoners die moeite hebben met rondkomen.

Alle inwoners die recht hebben op vergoeding (kwijtschelding) van de eigen bijdrage ontvangen die ook daadwerkelijk.

Het ontvangen van deze vergoeding wordt voor inwoners makkelijker: ze hoeven niet eerst de rekening aan CAK te betalen om daarna bij de gemeente bijzondere bijstand aan te vragen.

Het uitvoeringsproces wordt voor de gemeente eenvoudiger: het (routinematige werk van) beoordelen/ toekennen van aanvragen bijzondere bijstand CAK vervalt.

Tegen

Er is op basis van alle beschikbare informatie een inschatting gemaakt, maar er is niet precies te voorspellen hoeveel extra mensen in aanmerking komen voor kwijtschelding.

De verwachting is dat na 2026 het systeem eigen bijdrage Wmo weer verandert (afschaffing abonnementstarief) en dat het volgende kabinet werk gaat maken van de uitkomsten van het rapport 'Een zeker bestaan'. Dus het goed inregelen van het vergoeden van de eigen bijdrage Wmo voor mensen met een laag inkomen zal 'work in progress' blijven.

Er dient budget overgeheveld te worden van programma 7 naar programma 8.

Financiële consequenties en dekking

Het voorstel om mensen met een laag inkomen automatisch kwijtschelding te verlenen voor de eigen bijdrage CAK zorgt ervoor dat inwoners met een laag inkomen (automatisch) meer overhouden om mee doen zónder dat het traject van aanvragen en beoordelen van BB hoeft te worden doorlopen. Winst is dus dat alle rechthebbende minima worden bereikt én dat we een efficiency slag maken in de uitvoering (geen twee loketten meer).

Omdat op deze manier meer mensen met een laag inkomen (direct) worden bereikt dan met de werkwijze waarbij inwoners bijzondere bijstand moeten aanvragen, zullen de inkomsten die de gemeente ontvangt van het CAK in 2024 wel teruglopen. Er kan worden gesteld dat op de uitvoeringslasten en Bijzondere Bijstand ca. €161.000,- wordt bespaard, terwijl de inkomsten Eigen Bijdrage CAK zullen teruglopen met € 244.000,- tot € 349.000,-. Per saldo is dit een verschil van € 83.000,- tot € 188.000,-. Voor de jaren na 2024 is de verwachting dat de vraag naar Wmo voorzieningen toeneemt en hiermee ook de te verwachten of te derven opbrengst eigen bijdrage én de te verwachten of besparen (uitvoerings)kosten bijzondere bijstand. Uit de meerjarenprognose Wmo komt naar voren dat de gedeelde inkomsten CAK in ieder geval voor de jaren 2024 en 2025 uit het Wmo budget kunnen worden gedekt uitgaande van het gegeven dat vanuit de besparing Bijzondere Bijstand een bedrag van €100.000,- van programma 7 naar programma 8 wordt overgeheveld. Volgens de begrotingsregels moet bij een wijziging van het saldo van een programma met meer dan €50.000 een wijziging van de programmabegroting door de raad worden vastgesteld. Voorgesteld wordt om €100.000,- over te hevelen van programma 7 (Inkomensvoorziening & arbeidsmarkt) naar programma 8 (Meedoen) in 2024 en 2025.

Indien college en raad instemt met het voorstel zal de verordening Wmo 2015 moeten worden aangepast.

Bij de 3e kwartaalrapportage zal jaarlijks worden bekeken in hoeverre deze beschikking moet worden geactualiseerd op basis van de verwachte kwijtschelding op basis van informatie van het CAK.

In 2025 volgt een nieuw voorstel voor 2026 en verder op basis van de effecten van de voorgestelde werkwijze en de daadwerkelijke aanpassing van de wet.

Openbaarmaking en communicatie

Inwoners worden geïnformeerd over de veranderde werkwijze.

Aanpak en uitvoering

In november worden de normen voor kwijtschelding doorgegeven aan het CAK

De aanpassing van de Wmo verordening wordt nu voorbereid en het streven is deze nog 1 januari 2024 ter besluitvorming aan te bieden aan de raad. Omdat het begunstigend beleid is, is het niet randvoorwaardelijk voor de uitvoering van het voorstel dat deze voor 1-1-2024 wordt vastgesteld.

Werkprocessen voor Wmo en Werk & inkomen worden aangepast.

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Eigen bijdrage Wmo
Portefeuillehouder : Wethouder Wijnhoud, Wethouder De Geest,
Voorstelnummer : 2023-933
Datum B en W besluit : 24-10-2023
Team : DEV-BLD

Inleiding

Inleiding en probleemstelling

De ambitie van de gemeente Deventer is dat inwoners kunnen rondkomen en meedoen. Zonder dat zij stress ervaren van geldzorgen en schulden. Dit staat beschreven in het beleidskader Inzet op ondersteuning en geldzorgen (minimaregelingen en schuldhulpverlening) uit 2022. Speerpunten uit dit plan zijn onder meer: het pro-actief bereiken van inwoners om geldzorgen te voorkómen en het zorgen voor passende regelingen (zoals verstrekken bijzondere bijstand) die gericht zijn op het wegnemen van geldzorgen en het bevorderen van meedoen in de samenleving.

Situatieschets

Alle inwoners met een maatwerkvoorziening Wmo betalen € 19,- per maand eigen bijdrage aan het Centrale Administratie Kantoor (CAK; zgn. abonnementstarief). De eigen bijdrage is bepaald in de wet maar gemeenten hebben de mogelijkheid om de CAK bijdrage voor minima kwijt te schelden. De stand per 1 april 2023 is: 4.553 huishoudens ontvangen WMO zorg waarvoor een eigen bijdrage is verschuldigd, daarvan ontvangen 873 huishoudens vrijstelling (dit zijn vooral gehuwden waarvan 1 partner jonger is dan de AOW-leeftijd) en 3.680 huishoudens zijn eigen bijdrage plichtig.

In het jaar 2022 is een bedrag van € 775.000 aan eigen bijdrage CAK ontvangen door de gemeente, betaald door gemiddeld 3.399 huishoudens. De uitvoeringskosten voor het beoordelen en verstrekken van Bijzondere Bijstand (BB) voor de eigenbijdrage van het CAK in 2022 bedroegen ca. € 42.000,- en de kosten bijzondere bijstand waren ca. €100.000,-.

In 2023 zien we een lichte stijging naar 3.693 huishoudens die CAK bijdrage betalen en de te verwachten inkomsten zullen stijgen naar bijna 8 ton. Vanaf 2024 bedraagt de eigen bijdrage CAK €20,60 per maand (stijging met 8,4%). Opbasis van het VNG voorspelmodel verwachten we een jaarlijkse stijging van 2% van het aantal personen. Ook bijbehorende uitvoeringskosten voor het beoordelen en verstrekken van bijzondere bijstand voor de eigen bijdrage CAK en de kosten voor de bijzondere bijstand zelf nemen bij gelijkblijvend beleid toe tot ca.€ 161.000,- in 2024.

Inwoners betalen de eigen bijdrage aan het CAK. Vervolgens kunnen inwoners met een laag inkomen weer bijzondere bijstand (BB) aanvragen om deze kosten vergoed krijgen. Resultaat is dat inwoners langs meerdere loketten moeten. Daarnaast is geconstateerd dat een groot deel van de inwoners de bijzondere bijstand niet aanvragen, terwijl ze er wel recht op hebben. Mede in het kader van de doelstellingen die de gemeente heeft ten aanzien van integrale dienstverlening is op grond van deze analyse voorgesteld om inwoners met een laag inkomen kwijtschelding te verlenen voor de eigen bijdrage Wmo.

Raadsvoorstel

1. Het budget bijzondere bijstand CAK €100.000,- te herschikken van programma Inkomensvoorziening & arbeidsmarkt naar programma Meedoen ter dekking van de lagere inkomsten eigen bijdrage CAK in 2024 en 2025.
2. In 2024 en 2025 bij de 3e kwartaalrapportage de herschikking te actualiseren op basis van de informatie vanuit het CAK.
3. Bij de Voorjaarsnota 2025 een structureel voorstel voor te leggen voor 2026 en volgende jaren op basis van analyse van de gevolgen in 2024 en 2025.

Kern raadsvoorstel

Het voorstel is om voor de jaren 2024 en 2025 kwijschelding te verlenen voor de eigen bijdrage Wmo voor huishoudens met een inkomen tot 110%, vanuit de ambitie om mensen met geldzorgen op korte termijn te ondersteunen. We zien dat een toenemende groep met (te) weinig moet rondkomen en dat huidige demissionaire kabinet daarvoor op korte termijn maar beperkt middelen voor vrijgemaakt. De verwachting is dat in 2026 het systeem eigen bijdrage Wmo weer verandert (afschaffing abonnementstarief) en dat het volgende kabinet werk gaat maken van de uitkomsten van het rapport 'Een zeker bestaan'. Dus het goed inregelen van het vergoeden van de eigen bijdrage Wmo voor mensen met een laag inkomen heeft vanuit het Rijk de aandacht en zal 'work in progress' blijven. Op de korte termijn bieden bestaande regelingen echter nog te weinig perspectief.

Beoogd resultaat

Geldzorgen voorkomen en bevorderen van meedoen in de samenleving.

Kader

WMO 2015

Participatiewet

Beleidskader Inzet op Ondersteuning en Geldzorgen (IOG)

Argumenten ten behoeve van de raad

Voor

Het verlenen van kwijschelding van de eigen bijdrage CAK is een goede manier om te bewerkstelligen dat inwoners ontvangen waar ze recht op hebben, bureaucratie te voorkomen en ook intern een efficiency slag te maken. Dit past volledig in de missie van het sociaal domein: integraal en programma overstijgend werken ten dienste van de inwoner en het realiseren van de doelstellingen van Inzet op ondersteuning en geldzorgen. De kosten (of beter gezegd: minder inkomsten) zijn aanzienlijk maar kunnen voor de proefperiode 2024 en 2025 worden gedekt vanuit de programma's 7 en 8.

Het is daarnaast een uitwerking van het beleidsplan Inzet op ondersteuning en geldzorgen: inwoners pro actief benaderen en bereik van minimaregelingen vergroten.

Een steeds grotere groep heeft moeite met rondkomen. Dit vraagt structurele oplossingen op landelijk niveau. Met onder andere de val van het kabinet zijn deze wijzigingen (o.a. nieuwe Participatiewet) op de langere baan geschoven. De voorgestelde aanpak is een manier om op korte termijn direct iets te doen voor inwoners die moeite hebben met rondkomen.

Alle inwoners die recht hebben op vergoeding (kwijschelding) van de eigen bijdrage ontvangen die ook daadwerkelijk.

Het ontvangen van deze vergoeding wordt voor inwoners makkelijker: ze hoeven niet eerst de rekening aan CAK te betalen om daarna bij de gemeente bijzondere bijstand aan te vragen.

Het uitvoeringsproces wordt voor de gemeente eenvoudiger: het (routinematige werk van) beoordelen/ toekennen van aanvragen bijzondere bijstand CAK vervalt.

Tegen

Er is op basis van alle beschikbare informatie een inschatting gemaakt, maar er is niet precies te voorspellen hoeveel extra mensen in aanmerking komen voor

kwijtschelding.

De verwachting is dat na 2026 het systeem eigen bijdrage Wmo weer verandert (aanschaffing abonnementstarief) en dat het volgende kabinet werk gaat maken van de uitkomsten van het rapport 'Een zeker bestaan'. Dus het goed inregelen van het vergoeden van de eigen bijdrage Wmo voor mensen met een laag inkomen zal 'work in progress' blijven.

Er dient budget overgeheveld te worden van programma 7 naar programma 8.

Betrokken partijen en participatie

Vooruitlopend op het raadsbesluit om budget over te hevelen van programma Inkomensvoorziening & arbeidsmarkt naar programma Meedoen is het CAK opdracht gegeven om de kwijtschelding eigen bijdrage voor de gemeente Deventer voor te bereiden voor het jaar 2024 en 2025.

Financiële consequenties

Volgens de begrotingsregels moet bij een wijziging van het saldo van een programma met meer dan € 50.000,- een wijziging van de programmabegroting door uw raad worden vastgesteld. Voorgesteld wordt om € 100.000,- te herschikken van programma Inkomensvoorziening & arbeidsmarkt naar programma Meedoen in 2024 en 2025. Bij de 3e kwartaalrapportage zal jaarlijks worden bekeken in hoeverre deze herschikking moet worden geactualiseerd op basis van de informatie van het CAK. Om het gekozen scenario in 2026 voort te zetten zal er na analyse van de gevolgen van de herinvoering inkomensafhankelijke bijdrage Wmo een voorstel worden opgenomen in de Voorjaarsnota 2025.

Betrokkenheid raad

De begrotingsregels schrijven voor dat de voorgestelde herschikking door de raad wordt vastgesteld.

Het voorstel past binnen de eerder door de raad vastgestelde inhoudelijke kaders.

Op basis van voorliggend besluit dient de Wmo verordening te worden aangepast. Deze aanpassing wordt nu voorbereid en het streven is deze voor januari 2024 ter besluitvorming aan te bieden aan de raad. Omdat het begunstigend beleid is, is het niet randvoorwaardelijk voor de uitvoering van het voorstel dat deze voor 1-1-2024 wordt vastgesteld.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

J.P. Wassens

R.C. König

RAADSBESLUIT

Onderwerp : Eigen bijdrage Wmo
Voorstelnummer : 2023-933
Raadstafel d.d. :
Raadsvergadering :

De raad van de gemeente Deventer,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 24-10-2023, nummer 2023-933

BESLUIT

1. Het budget bijzondere bijstand CAK €100.000,- te herschikken van programma Inkomensvoorziening & arbeidsmarkt naar programma Meedoen ter dekking van de lagere inkomsten eigen bijdrage CAK in 2024 en 2025.
2. In 2024 en 2025 bij de 3e kwartaalrapportage de herschikking te actualiseren op basis van de informatie vanuit het CAK.
3. Bij de Voorjaarsnota 2025 een structureel voorstel voor te leggen voor 2026 en volgende jaren op basis van analyse van de gevolgen in 2024 en 2025.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A. Kerver

R.C. König